

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 293/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátom doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, vedené pod sp. zn. Rvp 17746/2013, sp. zn. Rvp 17748/2013, sp. zn. Rvp 17749/2013, sp. zn. Rvp 17760/2013, sp. zn. Rvp 17761/2013, sp. zn. Rvp 17765/2013, sp. zn. Rvp 18548/2013, sp. zn. Rvp 18553/2013, sp. zn. Rvp 18555/2013, sp. zn. Rvp 20015/2013, sp. zn. Rvp 20016/2013 a sp. zn. Rvp 20377/2013 vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 24 NcC 255/2012 z 11. októbra 2012, sp. zn. 4 NcC 248/2012 z 15. októbra 2012, sp. zn. 5 NcC 344/2012 z 18. októbra 2012, sp. zn. 24 NcC 257/2012 z 11. októbra 2012, sp. zn. 4 NcC 229/2012 zo 17. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 17746/2013, sp. zn. Rvp 17748/2013, sp. zn. Rvp 17749/2013, sp. zn. Rvp 17760/2013, sp. zn. Rvp 17761/2013, sp. zn. Rvp 17765/2013, sp. zn. Rvp 18548/2013, sp. zn. Rvp 18553/2013, sp. zn. Rvp 18555/2013, sp. zn. Rvp 20015/2013, sp. zn.

Rvp 20016/2013 a sp. zn. Rvp 20377/2013 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 17746/2013.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 14. júna 2013, 25. júna 2013, 1. augusta 2013 a 16. augusta 2013 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vedené pod sp. zn. Rvp 17746/2013, sp. zn. Rvp 17748/2013, sp. zn. Rvp 17749/2013, sp. zn. Rvp 17760/2013, sp. zn. Rvp 17761/2013, sp. zn. Rvp 17765/2013, sp. zn. Rvp 18548/2013, sp. zn. Rvp 18553/2013, sp. zn. Rvp 18555/2013, sp. zn. Rvp 20015/2013, sp. zn. Rvp 20016/2013 a sp. zn. Rvp 20377/2013 vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 24 NcC 255/2012 z 11. októbra 2012, sp. zn. 4 NcC 248/2012 z 15. októbra 2012, sp. zn. 5 NcC 344/2012 z 18. októbra 2012, sp. zn. 24 NcC 257/2012 z 11. októbra 2012, sp. zn. 4 NcC 229/2012 zo 17. októbra 2012 (týkajúcimi sa námietok zaujatosti sudcov Okresného súdu Žiar nad Hronom) a im predchádzajúcim postupom.

Sťažovateľka vo svojich sťažnostiach uviedla, že v predmetných konaniach vedených okresnými súdmi bude podľa sťažovateľky nevyhnutné na základe vykonaného dokazovania posúdiť, či a akým spôsobom došlo k uskutočneniu nesprávneho úradného postupu, pričom pri danom právnom stave bude takéto posudzovanie uskutočňovať súd, ktorý nesprávny úradný postup vykonal a spôsobil ním škodu žalobcovi. V tomto prípade preto existuje legitímny dôvod pochybovať o nestrannosti okresných súdov, ako aj nestrannosti sudcov týchto súdov, a to najmä preto, že:

„a) Žalobca chce, aby v konaní boli vypočutí ako svedkovia sudcovia okresného súdu na ktorom došlo k vykonaniu nesprávneho úradného postupu, a taktiež aby ako svedok vystúpil pred súdom predseda okresného súdu poverený riadením súdu, ako aj podpredseda okresného súdu a to z dôvodu dlhého časového rozsahu zásahu, ktorý pokrýva obdobie, kedy boli do hodnoteného úradného postupu zapájaní všetci zamestnanci súdu. Preto rovnako tak do úvahy prichádzajú ako svedkovia aj vyšší súdny úradníci, či zamestnanci administratívy okresného súdu, ktorý nesprávny úradný postup uskutočnil. V prípade nevyklúčenia okresného súdu z rozhodovania dôjde k ústavne neakceptovateľnej situácii, kedy budú proti sebe vypovedať sudcovia, ktorí zároveň pojednávajú rovnakú vec a síce sudcovia súdu, ktorý uskutočnil nesprávny úradný postup. V takejto situácii nie je možné rozumne predpokladať, že výpovede budú objektívne pravdivé, pretože sudca bude vypovedať pred kolegom sudcom, ktorý následne bude vypovedať pred ním o tej istej veci. Následné reťazenie výpovedí v sporoch rovnakého druhu na tom istom súde nemôže priniesť zdanie o spravodlivom výkone súdnej moci. Sudcovia a zamestnanci súdu by mali nutne v sporovom konaní v pozícii svedka predsudky, ktoré spochybňujú naplnenie požiadavky neustrannosti.

b) Na rovnakom mechanizme ako je opísaný pod písm. a) je založené spochybnenie zdania spravodlivosti v prípade výkonu dokazovania listinnými dôkazmi. Ak sudca bude vykonávať dôkaz listinou zo súdneho spisu (alebo súdneho oddelenia) kolegu a následne tento kolega bude vykonávať dôkaz listinou z jeho súdneho spisu (alebo súdneho oddelenia), pričom pôjde o spor rovnakého druhu, je zrejmé, že spravodlivé posúdenie nemožno predpokladať. Nemožno tiež predpokladať spravodlivé zadovážovanie listín zo súdneho oddelenia.

c) Otázky, ktoré by museli v súvislosti s posudzovaním nesprávneho úradného postupu sudcovia, ktorí sú kolegovia na tom istom súde, paralelne riešiť, a spôsob ako by ich riešili, by prejudikoval stanovisko súdu a nenáležite ovplyvňoval vývoj iných sporov rovnakého druhu prebiehajúcich na tom istom súde. V takomto prípade nemožno predpokladať zdanie spravodlivého výkonu súdnej moci. Sudcovia by opäť mali nutne v sporovom konaní predsudky, ktoré spochybňujú naplnenie požiadavky neustrannosti.

d) Súd musí byť *inter alia* nezávislý od strán v spore. Ak je súdom Okresný súd Zvolen a na strane žalovaného stojí zástupca Ministerstva spravodlivosti Slovenskej

republiky, ktorý obhajuje postupy sudcu a zamestnancov Okresného súdu Zvolen, aby tak dokázal, že v danej veci nešlo o nesprávny úradný postup Okresného súdu Zvolen a škoda nenastala, nemožno hovoriť o tom, že súd je nezávislý od žalovaného ako strany v spore. Navyše ak podľa úpravy regresnej náhrady v zmysle ust. § 21 a nasl. zákona č. 514/2003 Z. z. bude Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky tým, kto bude uplatňovať regresnú náhradu voči súdu a následne súd bude povinný uplatňovať regresnú náhradu voči zodpovednej osobe, teda sudcovi. Sudca má záujem na tom, aby žalovaný bol v spore úspešný a aby sa tak predišlo uplatňovaniu regresnej náhrady voči nemu, či jeho kolegom, zamestnancom súdu. Sudcovia by mali nutne v sporovom konaní predsudky vo vzťahu k ich regresnému postihu. Predsudky tohto druhu spochybňujú naplnenie požiadavky neustrannosti.“

Podľa sťažovateľky objektívna skutočnosť spočívajúca v tom, že jej žaloby o náhradu škody spôsobenej rozhodovaním sudcov okresných súdov majú byť prerokované a rozhodnuté sudcami tých istých okresných súdov, ktorí majú medzi sebou „*minimálne kolegiálny a väčšina isto i priateľský vzťah*“, vyvoláva dôvodnú pochybnosť o nezaujatosti všetkých sudcov okresných súdov, ktorí sa vzhľadom na dané okolnosti prípadu nemôžu javiť v očiach strán ako nezávislí.

Krajský súd podľa sťažovateľky v napadnutých uzneseniach dostatočne nevyhodnotil dôvody vylúčenia sudcov okresných súdov z prerokovania a rozhodovania predmetných vecí, ktorými sú:

„a) pomer sudcu k veci, ktorý má za následok jeho zaujatosť, v danej veci vyplýva aj z právneho záujmu sudcu na prejednávanej veci, pretože môže byť rozhodnutím súdu priamo dotknutý vo svojich právach;

b) nutnosť vylúčenia sudcu, ktorý získal o veci poznatky iným spôsobom, než z dokazovania na konaní;

c) ekonomickú závislosť.“

Sťažovateľka reagovala aj na uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 89/2013 zo 6. februára 2013, ktorým boli jej obsahovo obdobné sťažnosti odmietnuté z dôvodu

nedostatku právomoci ústavného súdu na ich prerokovanie a rozhodnutie. V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na konania ústavného súdu vo veciach vedených pod sp. zn. I. ÚS 265/05, sp. zn. III. ÚS 24/05 a sp. zn. III. ÚS 74/2011, v ktorých tento preskúmaval rozhodnutia súdov o zaujatosti sudcov. Ústavný súd však uvedenú rozhodovaciu prax podľa sťažovateľky bez akéhokoľvek zdôvodnenia porušil práve a len v jej prípade. Sťažovateľka taktiež poukázala na odôvodnenie publikovaného uznesenia (40/1998 ZSP) Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 20/97.

Sťažnosti sťažovateľky sú obdobné, resp. totožné, čo sa týka skutkového a právneho stavu a samotnej argumentácie sťažovateľky so stovkami (resp. tisíckami) sťažností, ktoré sťažovateľka podala a ústavný súd o nich už rozhodol. Smerom k obsahu sťažností a sťažovateľkinej argumentácie ústavný súd v podrobnostiach odkazuje na svoje predošlé rozhodnutia v jej veciach, napríklad na rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 92/2013 z 13. februára 2013, sp. zn. I. ÚS 293/2013 z 29. mája 2013, sp. zn. II. ÚS 447/2013 z 12. septembra 2013, sp. zn. II. ÚS 460/2013 z 26. septembra 2013, sp. zn. III. ÚS 301/2013 z 2. júla 2013 a sp. zn. IV. ÚS 483/2013 z 15. augusta 2013.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) „*vydal dočasné opatrenie, ktorým rozhodne o odklade vykonateľnosti napadnutého uznesenia...*“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP. S prihliadnutím na obsah sťažností uvedených vo výrokovej časti tohto uznesenia a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť týchto sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

III.

Ústavný súd v úvode konštatuje, že po preskúmaní predmetu sťažností vedených pod sp. zn. Rvp 17748/2013, sp. zn. Rvp 17760/2013, sp. zn. Rvp 17761/2013, sp. zn. Rvp 17765/2013 a sp. zn. Rvp 18553/2013 dospel k záveru, že v týchto konaniach pred ústavným súdom sťažovateľka namieta porušenie svojich práv v príčinnej súvislosti

s uznesením krajského súdu sp. zn. 24 NcC 255/2012 z 11. októbra 2012, voči ktorému už podala ústavnému súdu identickú sťažnosť, ktorá bola ústavnému súdu doručená 14. júna 2013 a je vedená pod sp. zn. Rvp 17746/2013. Inak povedané, ústavný súd v tej istej veci sťažovateľky už koná.

Podľa § 24 písm. b) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak ústavný súd v tej istej veci koná.

Prekážka prv začatého konania (litispendencia) bráni tomu, aby na ústavnom súde prebiehali dve konania, prípadne viac konaní v tej istej veci. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O prekážku litispendencie nejde, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

Vzhľadom na uvedené zistenia ústavný súd konštatuje, že keďže ústavný súd v identickej veci sťažovateľky (t. j. vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 24 NcC 255/2012 z 11. októbra 2012) už koná (konanie vedené pod sp. zn. Rvp 17746/2013), z dôvodu prekážky prv začatého konania v tej istej veci bolo potrebné sťažnosti sťažovateľky vedené pod sp. zn. Rvp 17748/2013, sp. zn. Rvp 17760/2013, sp. zn. Rvp 17761/2013, sp. zn. Rvp 17765/2013 a sp. zn. Rvp 18553/2013 odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd ďalej uvádza, že po preskúmaní predmetu sťažností vedených pod sp. zn. Rvp 17749/2013, sp. zn. Rvp 18555/2013, sp. zn. Rvp 20015/2013, sp. zn. Rvp 20016/2013 a sp. zn. Rvp 20377/2013 dospel k záveru, že v týchto konaniach pred ústavným súdom sťažovateľka namieta porušenie svojich práv v príčinnej súvislosti s uzneseniami krajského súdu sp. zn. 4 NcC 248/2012 z 15. októbra 2012 (sp. zn. Rvp 17749/2013 a sp. zn. Rvp 20016/2013), sp. zn. 24 NcC 257/2012 z 11. októbra 2012 (sp. zn. Rvp 18555/2013) a sp. zn. 4 NcC 229/2012 zo 17. októbra 2012 (sp. zn. Rvp 20015/2013 a sp. zn. Rvp 20377/2013), voči ktorým už podala ústavnému súdu

identické sťažnosti; a o ktorých ústavný súd už rozhodol uzneseniami sp. zn. II. ÚS 84/2014 z 30. januára 2014 (k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 NcC 248/2012 z 15. októbra 2012), sp. zn. II. ÚS 86/2014 z 30. januára 2014 (k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 24 NcC 257/2012 z 11. októbra 2012), sp. zn. II. ÚS 13/2014 z 15. januára 2014 a sp. zn. II. ÚS 20/2014 z 15. januára 2014 (obe k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 NcC 229/2012 zo 17. októbra 2012). Inak povedané, ústavný súd v tej istej veci sťažovateľky už rozhodol.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Prekážka veci právoplatne rozhodnutej (*rei iudicatae*) nastáva vtedy, ak sa má v ďalšom konaní prejednávať rovnaká vec, o ktorej už v inom konaní bolo právoplatne rozhodnuté. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. Avšak prekážkou pre prejednanie veci nie je, ak ústavný súd síce už v minulosti v identickej veci rozhodol, avšak rozhodoval len o podmienkach konania a v ďalšom návrhu už podmienky konania splnené sú [§ 24 písm. a) zákona o ústavnom súde].

Vzhľadom na uvedené zistenia ústavný súd konštatuje, že keďže ústavný súd v identickej veci sťažovateľky (t. j. vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami krajského súdu sp. zn. 4 NcC 248/2012 z 15. októbra, sp. zn. 24 NcC 257/2012 z 11. októbra 2012 a sp. zn. 4 NcC 229/2012 zo 17. októbra 2012) už rozhodol (uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 84/2014 z 30. januára 2014, sp. zn. II. ÚS 86/2014 z 30. januára 2014, sp. zn. II. ÚS 13/2014 z 15. januára 2014 a sp. zn. II. ÚS 20/2014 z 15. januára 2014), pričom podmienky konania zostali nezmenené, bolo potrebné sťažnosti sťažovateľky vedené pod sp. zn. Rvp 17749/2013, sp. zn. Rvp 18555/2013, sp. zn. Rvp 20015/2013, sp. zn. Rvp 20016/2013 a sp. zn. Rvp 20377/2013 odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nakoniec ústavný súd po preskúmaní predmetu sťažností vedených pod sp. zn. Rvp 17746/2013 a sp. zn. Rvp 18548/2013, týkajúcich sa uznesení krajského súdu sp. zn. 24 NcC 255/2012 z 11. októbra 2012 a sp. zn. 5 NcC 344/2012 z 18. októbra 2012, v kontexte svojich zistení dospel k záveru, že použitá argumentácia sťažovateľky v podaných sťažnostiach je totožná s jej právnou argumentáciou, ktorú použila v stovkách predošlých sťažností, ktorými sa ústavný súd už zaoberal v uplynulom období a v ktorých atakovala právne závery všeobecných súdov rozhodujúcich o námietkach zaujatosti vznesených sťažovateľkou v prvostupňových konaniach vedených pred okresnými súdmi, v ktorých si uplatnila svoje žalobné nároky podľa zákona č. 514/2003 Z. z o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V tejto veci ústavný súd nadväzuje na svoje predchádzajúce právne názory obsiahnuté v celom rade uznesení, ktorými rozhodol o skutkovo rovnakých veciach sťažovateľky, a keďže nezistil dôvod na to, aby sa od týchto rozhodnutí odchyľil, dospel k rovnakému záveru, že sťažnosti sťažovateľky treba odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na ich prerokovanie podľa [§ 25 ods. 2](#) zákona o ústavnom súde, keďže v ďalšom konaní v merite veci pred všeobecnými súdmi sa môže sťažovateľka domáhať ochrany svojich práv podaním odvolania proti rozhodnutiam prvostupňového súdu, prípadne aj dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu.

Vzhľadom na uvedené, zohľadňujúc požiadavku princípu právnej istoty, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri jej opakovaní v rovnakých podmienkach dala vždy rovnaká odpoveď, sa preto ústavný súd plne stotožňuje s dôvodmi svojich predchádzajúcich rozhodnutí (napr. sp. zn. I. ÚS 92/2013 z 13. februára 2013, sp. zn. I. ÚS 293/2013 z 29. mája 2013, sp. zn. II. ÚS 447/2013 z 12. septembra 2013, sp. zn. II. ÚS 460/2013 z 26. septembra 2013, sp. zn. III. ÚS 301/2013 z 2. júla 2013 či *mutatis mutandis* sp. zn. IV. ÚS 483/2013 z 15. augusta 2013), ktoré skončili odmietnutím rovnakých, resp. podobných sťažností sťažovateľky z dôvodov tam uvedených. Ústavný súd v takýchto a obdobných prípadoch nemá dôvod meniť svoje už ustálené právne názory, a preto v podrobnostiach odkazuje na už citované svoje skoršie rozhodnutia.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2014